

REPUBLIKA E KOSOVËS
ZYRA E AUDITORIT TË PËRGJITHSHËM

Nr. i Dokumentit: 24.22.1-2014-08

RAPORTI I AUDITIMIT
PËR PASQYRAT FINANCIARE TË AUTORITETIT RREGULLATIV
TË HEKURUDHAVE
PËR VITIN E PËRFUNDUAR MË 31 DHJETOR 2014

Prishtinë, Maj 2015

Zyra e Auditorit të Përgjithshëm kryen auditime të rregullsisë dhe të performancës. Auditori i Përgjithshëm në detyrë është kreu i Zyrës së Auditorit të Përgjithshëm, i cili ka rreth 145 të punësuar. Auditori i Përgjithshëm dhe Zyra e Auditorit të Përgjithshëm janë të pavarur dhe certifikon rreth 90 Pasqyra Vjetore Financiare çdo vit, derisa ndërmarrin forma të tjera të auditimit.

Misioni ynë është që të kontribuojmë në menaxhim të shëndoshë financiar në administratë publike. Ne do të kryejmë auditime cilësore në përputhje me standardet e njohura ndërkombëtare të auditimit në sektorin publik dhe praktikat e mira evropiane. Ne do të ndërtojmë besim në shpenzimin e fondeve publike. Ne do të luajmë një rol aktiv në sigurimin e interesit të taksapaguesve dhe palëve tjerë të interesit në rritjen e llogaridhënies publike.

Raportet e nxjerra nga Zyra e Auditorit të Përgjithshëm promovojnë drejtpërsëdrejti llogaridhënien pasi ato ofrojnë bazë për ti kërkuar llogari menaxherëve të çdo organizate buxhetore.

Auditori i Përgjithshëm në Detyrë ka vendosur në lidhje me opinionin e auditimit dhe raportin mbi Pasqyrat Vjetore Financiare të Autoritetit Rregullativ të Hekurudhave në konsultim me Asistent Auditorin e Përgjithshëm, Ibrahim Gjylderren, i cili e ka mbikëqyrur auditimin.

Raporti dhe opinionin i lëshuar janë rezultat i auditimit të kryer nën menaxhimin e Drejtorit të Auditimit, Zukë Zuka, i mbështetur nga, Fejzullah Fejza (Udhëheqës Ekipi), dhe Valbona Tolaj (antare e ekipes).

TABELA E PËRMBAJTJES

Përmbledhje e përgjithshme	4
1 Fushëveprimi i auditimit dhe metodologjia	6
2 Pasqyrat vjetore financiare dhe obligimet e tjera për raportimin e jashtëm	8
3 Rekomandimet e vitit paraprak.....	9
4 Qeverisja.....	10
Shtojca I: Shpjegim i llojeve të ndryshme të opinioneve të aplikuara nga ZAP	15
Shtojca II: Rekomandimet e vitit paraprak	18

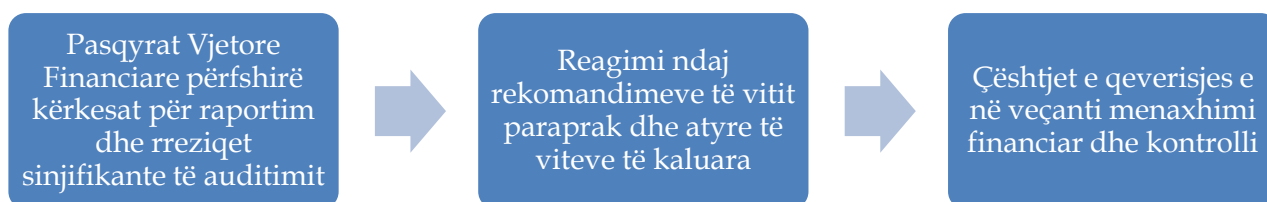
Përmbledhje e përgjithshme

Hyrje

Ky raport përmbledh çështjet kryesore që dalin nga auditimi ynë i pasqyrave vjetore financiare të Autoritetit Rregullativ të Hekurudhave për vitin 2014 – i cili e përcakton Opinionin e dhënë nga Auditori i Përgjithshëm. Unë do të doja të falënderoja Drejtorin e Përgjithshëm të Autoritetit Rregullativ të Hekurudhave dhe stafin e tij për ndihmën e tyre gjatë procesit të auditimit.

Ekzaminimi i pasqyrave financiare për vitin 2014 u ndërmor në përputhje me standardet e njohura ndërkombëtarisht të auditimit në Sektorit Publik (SNISA). Qasja jonë ka përfshirë testet dhe procedurat, të cilat ne menduam se ishin të nevojshme për të arritur në një opinion lidhur me pasqyrat financiare. Qasja e ndërmarrë është paraqitur në Memon e Planifikimit të Auditimit, e datës Shtator 2014.

Auditimi ynë është fokusuar në:

Niveli i punës së kryer nga Zyra e Auditorit të Përgjithshëm për të përfunduar auditimin për vitin 2014 pasqyron drejtpërsëdrejti cilësinë e kontrollit të brendshëm të zbatuar nga menaxhmenti.

Opinion

Shtojca I shpjegon llojet e ndryshme të opinioneve të aplikuara nga ana e Zyrës së Auditorit të Përgjithshëm.

Opinion i Auditorit të Përgjithshëm është:

Opinion i Pamodifikuar

Sipas opinionit tonë pasqyrat financiare prezantojnë një pamje të drejtë dhe të vërtetë në të gjitha aspektet materiale (SNISA 200/1700 Opinion i Pamodifikuar).

Konkluzioni i përgjithshëm

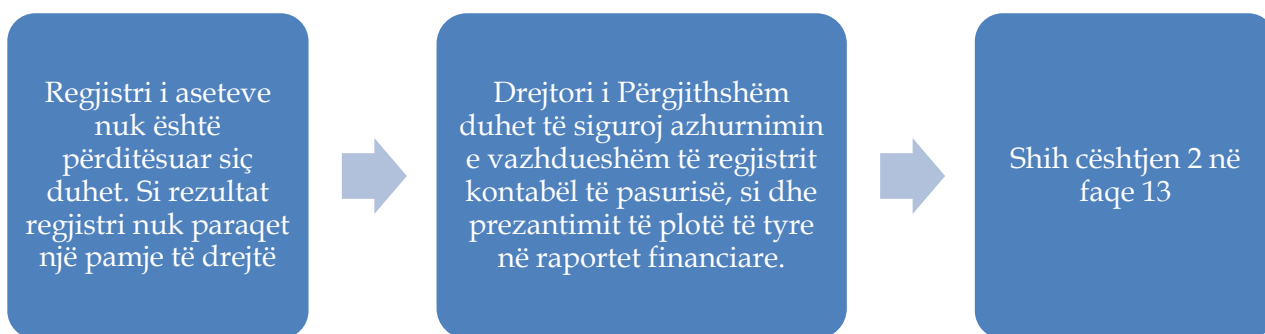
Bazuar në detajet e paraqitura në secilën pjesë të këtij raporti, konkluzioni ynë i përgjithshëm është se:

Ne ishim ne gjendje të marrim siguri në funksionimin efektiv të kontrolleve menaxheriale në disa fusha, por kemi identifikuar edhe disa dobësi të caktuara në disa fusha të menaxhimit financiar. Dobësitë janë të shpjeguara më në detaje në brendi të raportit.

Rekomandimet e auditimit kanë për qëllim të mbështesin menaxhmentin e Autoritetit Rregullativ të Hekurudhave në përmirësimin e kontrolleve financiare dhe aktiviteteve operacionale. Ne kemi konsideruar përgjigjet ndaj rekomandimeve tona të bëra për vitin 2013. Kjo paraqet nevojë për veprime shtese, deri në adresimin e plotë për të gjitha çështjet e ngritura nga auditimi.

Kemi diskutuar cilësinë e raportimit financiar të Autoritetit Rregullativ të Hekurudhave dhe të gjeturat tona në lidhje me menaxhimin e pasurisë, si dhe Menaxhimin Financiar dhe Kontrollin në pjesën kryesore të këtij raporti.

Konkluzionet dhe Rekomandimet tona kryesore janë:

Përgjigja e Drejtorit të përgjithshëm- auditimi 2014

Të gjeturat e detajuara dhe konkluzionet e auditimit në këtë raport janë marrë në konsideratë nga Drejtori i përgjithshëm. Për të gjitha çështjet e ngritura në këtë raport Drejtori i përgjithshëm është pajtuar.

1 Fushëveprimi i auditimit dhe metodologjia

Është përgjegjësi e Autoritetit Rregullativ të Hekurudhave (ARH) të përgatis Pasqyrat Vjetore Financiare (PVF) sipas Standardeve Ndërkombëtare të Kontabilitetit në Sektorin Publik (SNKSP) për “Raportimin Financiar në bazë të Kontabilitetit të Parasë së Gatshme” dhe kërkesave të tjera specifike. Zyra e Auditorit të Përgjithshëm (ZAP) është përgjegjëse për kryerjen e auditimit të rregullsisë që përfshin ekzaminimin dhe vlerësimin e pasqyrave financiare dhe të dhënave tjera financiare si dhe të shprehemi:

- Nëse PVF japin një pamje të drejtë dhe të vërtetë të llogarive dhe çështjeve financiare për periudhën e auditimit;
- Nëse të dhënat financiare, sistemet dhe transaksionet janë në pajtim me ligjet dhe rregulloret në fuqi;
- Për përshtatshmërinë e funksioneve të kontrollit të brendshëm dhe të auditimit të brendshëm; dhe
- Për të gjitha çështjet të cilat dalin apo kanë të bëjnë me auditimin.

Ne kemi shqyrtuar kontrollet menaxheriale, për të përcaktuar shkallen deri ku mund të mbështetemi në to për përcaktimin e testimit të hollësishëm, i cili është i nevojshëm për të siguruar nivelin e nevojshëm të dëshmimeve, për të mbështetur opinionin e Auditorit të Përgjithshëm (AP). Aktivitetet e menaxhmentit përcatojnë edhe fokusin e auditimit tonë të pajtueshmërisë dhe auditimit të qeverisjes së mirë të cilat nuk kanë ndikim të drejtpërdrejtë në opinion.

Qasja jonë audituese ndaj qeverisjes fokusohet në vlerësimin e veprimeve të ndërmarra nga menaxhmenti me qëllimin për të siguruar menaxhim efektiv financiar dhe kontroll efektiv, si dhe në vlerësimin e rezultateve të këtyre veprimeve në dhënien në mënyrë efikase të produkteve operative cilësore. Për sistemet individuale financiare, ne kërkojmë të identifikojmë nivelin në të cilin funksionojnë kontrollet aktuale. Shembull i një aktiviteti mund të jetë monitorimi i ndërmarrë nga menaxhmenti ose nga nivele më të ulëta të kontrolleve operative. Ne konsiderojmë nëse kontrollet janë të dizajnuara mirë, nëse janë implementuar sipas planit dhe nëse operojnë në mënyrë efektive. Për këtë nevojitet një vlerësim i strukturave, proceseve dhe linjave të llogaridhënies të prezantuara nga menaxhmenti, si dhe kontrollet e brendshme të sistemit.

Pjesët e mëposhtme ofrojnë një përmbledhje më të detajuar të të gjeturave tona të auditimit me theks të veçantë në vëzhgimet dhe rekomandimet në çdo fushë të rishikimit. Një vlerësim i mënyrës se si Menaxhmenti i ka adresuar rekomandimet e bëra në vitin 2013 mund të gjendet në Shtojcën II.

Për të qenë më i plotë, ne kemi përfshirë çështjet e identifikuar gjatë auditimit të ndërmjetëm aty ku ato kanë mbetur relevante. Në fazën e auditimit të ndërmjetëm ne ofrojmë këshilla me qëllim që të mundësojmë ndërmarrjen e veprimeve përkatëse para prodhimit të PVF-ve dhe para auditimit final. Të gjeturat tona janë definuar si:

Të prioritetit të lartë - Çështje të cilat mund të rezultojnë në dobësi materiale në kontrollin e brendshëm dhe ku veprimi i marrë do të ofrojë mundësinë për përmirësimin e efikasitetit dhe efektivitetit të kontrolleve të brendshme; dhe

Të prioritetit të mesëm - Çështje të cilat mund të mos rezultojnë në dobësi materiale, por ku veprimi i marrë do të ofrojë mundësinë për përmirësimin e efikasitetit dhe efektivitetit të kontrolleve të brendshme.

Të gjeturat që konsiderohen si me prioritet të ulët do të raportohen veçmas stafit të financave.

Procedurat tona kanë përfshirë një rishikim të kontrolleve të brendshme dhe sistemeve të kontabilitetit dhe teste substanciale të shoqëruara me to vetëm deri në atë masë që konsiderohet e nevojshme për kryerjen efektive të auditimit. Të gjeturat e auditimit nuk duhet të konsiderohen sikur përfaqësojnë një pasqyrë gjithëpërfshirëse të të gjitha dobësive që ekzistojnë, apo edhe të të gjitha përmirësimeve që mund të bëhen në sistemet dhe procedurat që kanë funksionuar.

2 Pasqyrat vjetore financiare dhe obligimet e tjera për raportimin e jashtëm

Përshkrimi

Rishikimi ynë i PVF merr parasysh pajtueshmërinë me kornizën raportuese si dhe cilësinë dhe saktësinë e informacionit të regjistruar në pasqyrat financiare. Ne gjithashtu e marrim parasysh deklaratën e bërë nga Zyrtari Kryesor Administrativ (ZKA) dhe Zyrtari Kryesor Financiar (ZKF), kur draft PVF-të të dorëzohen në Qeveri.

Deklarata në lidhje me prezantimin e PVF-ve përfshin një numër të pohimeve për sa i përket pajtueshmërisë me kornizën raportuese dhe cilësinë e informacionit në kuadër të pasqyrave financiare. Disa deklaratë kanë për qëllim t'i ofrojnë Qeverisë sigurinë se të gjitha informatat relevante janë ofruar për të siguruar se mund të ndërmerret një auditim gjithëpërfshirës.

Konkluzioni i përgjithshëm

Cilësia e PVF-ve në përgjithësi ishte e mirë, u identifikuan vetëm një numër i vogël gabimesh jo materiale. Të gjitha obligimet e tjera të raportimit të jashtëm që nuk kanë lidhje me PVF ishin përmbushur plotësisht. Deklarata e bërë nga ZKA dhe ZKF të cilës i kemi referuar më lart, ishte e saktë në të gjitha aspektet.

2.1 Opinioni i Auditimit

Opinion i Pamodifikuar

Sipas opinionit tonë pasqyrat financiare prezantojnë një pamje të drejtë dhe të vërtetë në të gjitha aspektet materiale (SNISA 200/1700 Opinion i Pamodifikuar).

2.2 Pajtueshmëria me PVF dhe kërkesat tjera për raportim

Përshkrimi

PVF të ARH-së duhet të jenë në përputhje me kornizën e caktuar raportuese dhe kërkesat tjera për raportim. Ne kemi marrë parasysh:

- Pajtueshmërinë me Rregullën Financiare nr.03/2013;
- Kërkesat e LMFPP-së nr. 03/L-048;
- MF-nr. 02/2013 për menaxhimin e pasurive jo financiare;
- Kërkesat Buxhetore dhe Raportet tremujore, duke përfshirë pasqyrat financiare nëntë mujore me kohë;
- Draft plani i prokurimit me kohë; dhe

- Raportet mbi kontrollet e brendshme, duke përfshirë raportin e vetë vlerësimit.

Në draftin fillestar të dërguar në thasar PVF-të përmbanin disa gabime teknike. Pas sugjerimeve tona gjatë auditimit, ARH ka bërë korigjimet e nevojshme në PVF të cilat janë dërguar në Ministrinë e Financave (MF).

Cilësia e PVF, pas rishikimit nga ana jonë, në përgjithësi ishte e mirë dhe të gjitha kërkesat e raportimit ishin plotësuar.

Prandaj, në kontekst të PVF-ve, ne nuk kemi asnjë çështje për të ngritur në lidhje me këto. Çështjet e ngritura në memon tonë të auditimit të ndërmjetëm në Shtator 2014, në lidhje me kornizën raportuese janë adresuar nga Menaxhmenti.

Ne nuk kemi rekomandime në këtë fushë.

3 Rekomandimet e vitit paraprak

Konkluzioni i përgjithshëm

Rekomandimet e auditimit kanë për qëllim të mbështesin ARH në përmirësimin e kontrolleve financiare dhe rritjen e aspekteve tjera të aktivitetit operacional. Ne kemi konsideruar përgjigjet ndaj rekomandimeve tona të bëra në vitin 2013. ARH, ka treguar gatishmëri të plotë për të adresuar rekomandimet tona të dhëna në raportin e auditimit për vitin 2013.

Përshkrimi

Raporti ynë i auditimit për PVF-të të vitit 2013 për ARH-në ka rezultuar me gjashtë rekomandime kryesore. ARH me këtë rast kishte pregaditur një Plan Veprimi ku paraqitej mënyra se si do të adresoheshin rekomandimet.

Deri në fund të auditimit tonë për vitin 2014, të gjitha rekomandimet janë adresuar plotësisht. Për një përshkrim më të plotë të rekomandimeve dhe mënyrës se si janë adresuar ato, shihni Shtojcën II.

Ne nuk kemi rekomandim në këtë fushë.

4 Qeverisja

4.1 Konkluzioni i përgjithshëm

ARH ka një plan të organizimit funksional, i cili deri në masë optimale i ka përcaktuar dhe lokalizuar përgjegjësitë si dhe i ka të identifikuar linjat e raportimit për të gjitha aspektet operacionale të saj, duke përfshirë kontrollet. Aspektet kyçe të kornizës së qeverisjes janë adresuar nga ARH. Vetëvlerësimi, është përgatitur dhe dorëzuar me kohë në të cilën janë paraqitur komponentët e caktuara të menaxhimit financiar dhe kontrollit.

Kontrollet efektive kanë siguruar që menaxhimi i buxhetit të bëhet në pajtueshmëri me parimet e mirëfillta të menaxhimit financiar me përjashtim të disa dobësive të cekura në këtë raport.

Megjithatë, ne kemi gjetur se, ndërkohë që kontrollet mbi proceset e prokurimit janë të forta dhe po zbatohen në mënyrë efektive. Fushat kryesore ku nevojiten më shumë përmirësime janë shpenzimet dhe përmirësimi i evidencave të pasurisë.

4.2 Planifikimi dhe realizimi i Buxhetit

Përshkrimi

Ne i kemi shqyrtuar burimet e fondeve buxhetore për ARH, shpenzimet e fondeve sipas kategorive ekonomike. Kjo është paraqitur në tabelat e mëposhtme:

Tabela 1. Burimet e fondeve buxhetore – realizimi ndaj buxhetit (në €)

Përshkrimi	Buxheti fillestar	Buxheti Final ¹	2014 Realizimi	2013 Realizimi	2012 Realizimi
Burimet e Fondeve:	354,200	334,318	248,063	305,894	225,419
Granti i Qeverisë -Buxheti	354,200	310,265	248,063	305,894	225,419

Buxheti final është më i ulët se buxheti fillestar për 43,925€. Kjo ulje është ndikuar nga skadimi i mandatit/emërimeve të antarëve të bordit të ARH-së që në muajin prill, pastaj nga vendimi i Qeverisë për shkurtime të buxhetit në kategorinë Mallra dhe Shërbime në nivel 15%. Si dhe nga shkurtimi i buxhetit të paraparë në kategorinë e investimeve kapitale për shkak të mos realizimit të projektit prej 20,000€.

¹ Buxheti Final – buxheti i aprovuar nga Kuvendi që është e përshtatur vazhdimisht nga Ministria e Financave

Tabela 2. Shpenzimet e fondeve sipas kategorive ekonomike- realizimi ndaj buxhetit (në €)

Përshkrimi	Buxheti fillestar	Buxheti Final	2014 Realizimi	2013 Realizimi	2012 Realizimi
Shpenzimet e fondeve sipas kategorive ekonomike:	354,200	310,265	248,063	305,894	225,419
Pagat dhe Mëditjet	174,633	174,633	117,641	136,104	106,205
Mallrat dhe Shërbimet	145,567	128,632	124,748	145,383	95,499
Shërbimet komunale	14,000	7,000	5,674	4,927	5,859
Shpenzime Kapitale	20,000	-	-	19,480	17,856

Shpjegimet rreth ndryshimeve në kategoritë buxhetore janë dhënë si në vijim:

Duke marrë në konsideratë shkurtimin e buxhetit të ndikuar nga vendimi i Qeverisë prej 15% në kategorinë Mallra dhe Shërbime, struktura e buxhetit fillestar ka pësuar disa ndryshime. Niveli i shpenzimit të fondeve ka treguar një performancë të mirë prej 80%. Performanca e ulët në paga dhe mëditje prej 67% është ndikuar nga skadimi i mandatit të tre antarëve të bordit në muajin prill, poashtu në kategorinë e komunalive është përgjysmuar buxheti fillestar. Ndërsa në fushën e investimeve kapitale me buxhetin final janë tërhequr mjetete e buxhetuara në mungesë të përfshirjes në programin për investime publike si dhe pamundësisë për të arritur një memorandum përkrahjeje nga donatorët për ARH për projektin e digjitalizimit të bazës së të dhënave.

Derisa në aspektin e regjistrimit të shpenzimeve është vërejtur çështja në vijim:

Çështja 1 - Klasifikimi i shpenzimit në kodin ekonomik joadekuat ²-Prioritet i mesëm

- E gjetura** Tek lënda "Furnizim me Printer A3 Color ", në vlerë prej 2,608€ shpenzimi ishte evidentuar në kodin ekonomik 13509 Pajisje tjera (me pak se 1000 euro) derisa i takon kategorisë se blerjeve mbi 1000€.
- Rreziku** Mos klasifikimi i kodeve ekonomike sipas planit kontabël të përcaktuar nga thesari, rezulton në pasqyrim të pasaktë të shpenzimeve.
- Rekomandimi 1** Drejtori i Përgjithshëm duhet të sigurojë që shpenzimet janë regjistruar dhe klasifikuar në përputhje me planin kontabël, dhe nëse nuk ka mjete te aprovuara nga kategoria e kapitaleve mos te iniciohet kërkesa për blerje.

² Plani kontabël në kategorinë e mallrave dhe shërbimeve nuk përmban kodin ekonomik i cili përkon me këto blerje. Mungesa e këtij kodi ekonomik ka ndikuar që entitetit ti kufizohet mundësia e regjistrimit të drejt, pasi që kjo blerje nuk i takon kategorisë së investimeve kapitale.

4.3 Shpenzimet

4.3.1 Prokurimi

Përshkrimi

Për vitin 2014, ARH kishte zhvilluar procedura të prokurimit dhe ka nënshkruar 14 kontrata në vlerë prej 22,510€, prej tyre pesë janë realizuar përmes procedurës së kuotimit të çmimit ndërsa nëntë të tjera janë realizuar si vlera minimale (nën 1,000€).

Subjekt i auditimit ishin transaksionet e kësaj klase, poashtu kemi testuar lëndët e prokurimit për aspekte të pajtueshmërisë.

Ne nuk kemi rekomandime në këtë fushë.

4.3.2 Shpenzimet jo përmes prokurimit

Përshkrimi

Fusha e shpenzimit e cila nuk i nënshtrohet prokurimit në ARH kishte një prezencë më të madhe në totalin e shpenzimeve prej 87,763€. Në këtë vlerë kryesisht janë të përfshira shpenzimet për akomodim, shpenzime për udhëtime jashtë vendit, qeraja e objektit, shpenzimet e trajnimit dhe shpenzimet e përgjithshme operative.

Testimet tona në këtë fushë rezultuan pa dobësi apo mangësi materiale.

Ne nuk kemi rekomandime në këtë fushë.

4.3.3 Kompensimet (pagat dhe mëditjet)

Përshkrimi

Pagat dhe Mëditjet paguhen përmes një sistemi të centralizuar. Në kategorinë Paga dhe Mëditje, ARH kishte shpenzuar 117,641€ karshi buxhetit të ndarë prej 174,633€ që i bie të jetë 67%. Shkalla e ulët e realizimit në këtë kategori është afektuar nga mungesa e bordit të ARH-së, anëtarëve të të cilit iu kishte skaduar emrimi nga Kuvendi i Kosovës që nga muaji prill. Në buxhetin fillestar dhe final numri i lejuar i stafit prej 20 punëtorve, ndërsa për 2014 ARH kishte aktualisht 17 punëtor.

Testimet në fushën e pagave nuk kanë rezultuar me gabime, ndërsa testimi për pajtueshmëri të dosjeve të personelit tregoi se nuk ishin azhuruar si duhet dosjet. Pas rishikimit tonë gjatë fazës së auditimit, ARH ka marrë në konsideratë sugjerimet tona dhe janë bërë rregullimet e nevojshme.

Ne nuk kemi rekomandime në këtë fushë.

4.3.4 Pasuritë kapitale dhe jo-kapitale

Përshkrimi

Kemi rishikuar transaksionet në lidhje me pohimet e menaxhmentit për informacionet e shpalosura në PVF, faktin se si janë mbajtur regjistrat si dhe a janë aplikuar normat e drejta të zhvlerësimit sipas UA 02/2013.

Përgjegjsinë për administrimin e regjistrave të pasurisë, menaxhmenti i ARH e kishte deleguar tek zyrtari i pasurisë, i cili kishte mbajtur dhe azhuruar dy regjistrat për evidentimin e pasurisë: regjistrin kontabël në të cilin janë të prezantuar pasuritë mbi 1,000€ dhe regjistrin e përgjithshëm të pasurisë në të cilin janë prezantuar të gjitha pasuritë përfshirë edhe ato me vlerë nën 1,000€. Në fund të vitit gjithashtu ishte bërë edhe inventarizimi i pasurisë.

Megjithatë, ne identifikuam dobësitë si në vijim:

Çështja 2 - Mospërputhje mes rexhistrave dhe depos-Prioritet i lartë

- E gjetura** Në regjistrin e pasurive nën 1,000€ nuk ishin përfshirë disa artikuj të cilët i takonin kësaj kategorie, poashtu edhe testimi i stokeve të kryer nga ana jonë rezultoj me disa mospërputhje. Gjendja e stokut nuk ishte e azhuruar as me hyrjen e materialit e as me daljet e tij, dhe kjo rezulton me një pasqyrë jo të drejtë të tij.
- Rreziku** Mos azhurimi i duhur i shënimeve për regjistrat e pasurisë rritë rrezikun në shpalosjen jo adekuate të klasës së pasurive në prezentimin e PVF.
- Rekomandimi 2** Drejtori i Përgjithshëm duhet të siguroj azhurnimin e vazhdueshëm të regjistrat kontabël të pasurisë, si dhe prezantimit të plotë të tyre në raportet financiare.

4.3.5 Trajtimi i borxheve

Përshkrimi

Pasqyra e detyrimeve të papaguara ndaj furnizuesve në fund të vitit 2014 ishte në shumën 7,517€. Nga shuma e obligimeve të raportuara, vlera prej 3,460€ lidhej me dy fatura, njëra prej të cilave nuk ishte kthyer me kohë nga thesari për mungesë të informatave të sakta të furnitorit, ndërsa fatura tjetër lidhej me faktin se Operatori Ekonomikë nuk kishte faturuar ARH për furnizimet e kryera por Ministrinë e Infrastrukturës. Pjesa tjetër e obligimeve të raportuara ishte bërë pas mbylljes së sistemit të Thesarit, dhe të njëjtat ishin paguar me fillimin e vitit vijues. ARH në vazhdimësi ka treguar se ka kontrolle adekuate në këtë fushë.

Ne nuk kemi rekomandime në këtë fushë.

4.4 Sistemi i auditimit të brendshëm

Përshkrimi

Sistemi i auditimit të brendshëm është një pjesë kyçe e kontrollit të brendshëm. ARH në përgjithësi ka pasur një qasje shumë proaktive në drejtimin e vlerësimit të funksionimit të kontrolleve të brendshme. Është praktikë e përvitshme që rregullatori të bëjë kërkesë nga Njësia Qendrore Harmonizuese në MF për auditim të brendshëm, pasi që ARH nuk obligohet të themeloj Njësinë e Auditimit të Brendshëm. Në këtë vit ARH ishte subjekt i një auditimi të ndërmarrë nga auditorët e MF-së. Ky auditim përfshinte dy vitet e fundit 2013/14, dhe i njëjti kishte rezultuar me një rekomandim i cili lidhej me administrimin dhe azhurimin e dosjeve të personelit. Mbas rekomandimit të dhënë menaxhmenti kishte marrë në konsideratë zbatimin e këtij rekomandimi.

Ne nuk kemi rekomandime në këtë fushë.

Shtojca I: Shpjegim i llojeve të ndryshme të opinioneve të aplikuara nga ZAP

(e shkëputur nga ISSAI 200)

Forma e opinionit

147. Auditori duhet të japë një **opinion të pa-modifikuar** nëse arrin në përfundimin se pasqyrat financiare janë përgatitur, në të gjitha aspektet materiale, në pajtim me kornizën e zbatueshme financiare.

Nëse auditori, bazuar mbi dëshmitë e marra të auditimit, arrin në përfundimin se pasqyrat financiare si tërësi përmbajnë anomali materiale ose nuk arrin të marrë dëshmi të mjaftueshme auditimi për të nxjerrë përfundimin se pasqyrat financiare si tërësi nuk përmbajnë anomali materiale, atëherë ai duhet të modifikojë opinionin në raportin e auditorit sipas pjesës që flet për 'Përcaktimin e llojit të modifikimit që i bëhet opinionit të auditorit'.

148. Nëse pasqyrat financiare të përgatitura sipas kërkesave të një kornize për prezantim të drejtë nuk arrijnë të japin një paraqitje të drejtë, auditori duhet të diskutojë çështjen me menaxhmentin dhe, varësisht nga kërkesat e kornizës së zbatueshme për raportim financiar dhe nga mënyra se si zgjidhet çështja, të përcaktojë nëse është e nevojshme të modifikojë opinionin e auditimit.

Modifikimet që i bëhen opinionit në raportin e auditorit

151. Auditori duhet të modifikojë opinionin në raportin e auditorit në rast se, duke u bazuar në dëshmitë e marra të auditimit, arrin në përfundimin se pasqyrat financiare si tërësi përmbajnë gabime materiale, ose në qoftë se auditori nuk ka mundur të marrë dëshmi auditimi të mjaftueshme dhe të përshtatshme për të nxjerrë përfundimin se pasqyrat financiare si tërësi nuk përmbajnë anomali materiale. Auditorët mund të japin tre lloje opinionesh të modifikuara: opinion të kualifikuar, opinion të kundërt dhe mohim të opinionit.

Përcaktimi i llojit të modifikimit që i bëhet opinionit të auditorit

152. Vendimi se cili lloj i opinionit të modifikuar është i përshtatshëm varet nga:

- Natyra e çështjes që i jep shkas modifikimit – d.m.th nëse pasqyrat financiare përmbajnë anomali materiale ose, në rast se ishte e pamundur për të marrë dëshmi auditimi të mjaftueshme dhe të përshtatshme, mund të përmbajnë anomali materiale; dhe
- Gjykimi i auditorit rreth përhapjes së efekteve ose efekteve të mundshme që çështja ka në pasqyrat financiare.

153. Auditori duhet të japë një **opinion të kualifikuar nëse**: (1) pasi ka marrë dëshmi auditimi të mjaftueshme dhe të përshtatshme, auditori arrin në përfundimin se anomalitë, ose individualisht ose së bashku, janë materiale por nuk janë përhapur në pasqyrat financiare, ose (2) nëse auditori nuk ka mundur të marrë dëshmi auditimi të mjaftueshme dhe të përshtatshme në të cilat të bazojë një opinion, por arrin në përfundimin se efektet e çdo gabimi të pazbuluar mbi pasqyrat financiare kanë mundur të jenë materiale por jo të përhapura.

154. Auditori duhet të japë një **opinion të kundërt nëse**, pasi ka marrë dëshmi auditimi të mjaftueshme dhe të përshtatshme, auditori arrin në përfundimin se anomalitë, ose individualisht ose së bashku, janë edhe materiale edhe të përhapura në pasqyrat financiare.

155. Auditori duhet japë **mohim të opinionit nëse**, pasi nuk ka mundur të marrë dëshmi auditimi të mjaftueshme dhe të përshtatshme në të cilat të bazojë një opinion, auditori arrin në përfundimin se efektet e çdo gabimi të pazbuluar mbi pasqyrat financiare kanë mundur të jenë edhe materiale edhe të përhapura. Nëse, pas pranimit të angazhimit, auditori bëhet i vetëdijshëm se menaxhmenti ka imponuar një kufizim të fushëveprimit të auditimit, për të cilin auditori konsideron se mund të rezultojë në nevojën për të shprehur një opinion të kualifikuar ose mohim opinionit mbi pasqyrat financiare, auditori duhet të kërkojë nga menaxhmenti ta heqë atë kufizimin.

Nëse auditori jep një opinion të modifikuar, ai duhet të modifikojë edhe titullin për të korresponduar me llojin e opinionit i shprehur. ISSAI 1705 jep udhëzime shtesë rreth gjuhës specifike që duhet përdorur kur jepet një opinion dhe për të përshkruar përgjegjësinë e auditorit. Ajo gjithashtu përfshin shembuj ilustrues të raporteve.

Paragrafët e Theksimit të Çështjes dhe paragrafët e Çështjeve të Tjera në raportin e auditorit

157. Nëse auditori e konsideron të nevojshme për të tërhequr vëmendjen e përdoruesve në një çështje të paraqitur ose shpalosur në pasqyrat financiare, e cila është sa e rëndësishme aq edhe thelbësore që ata të kuptojnë pasqyrat financiare, por ka prova të mjaftueshme e të përshtatshme se çështja nuk përmban anomali materiale në pasqyrat financiare, auditori duhet të përfshijë një paragrafi të Theksimit të Çështjes në raportin e tij. Paragrafët për Theksimin e Çështjes duhet t'i referohen vetëm informacionit të paraqitur ose shpalosur në pasqyrat financiare.

158. Një paragraf i Theksimit të Çështjes duhet:

- Të përfshihet menjëherë pas opinionit;
- Të ketë titullin 'Theksim i Çështjes' ose ndonjë titull tjetër të përshtatshëm;
- Të përmbajë një referencë të qartë ndaj çështjes që theksohet dhe të tregojë se në ç' pjesë të pasqyrave financiare mund të gjenden shpalosjet relevante që e përshkruajnë plotësisht çështjen;
- Të tregojë se opinionit i auditimit nuk është modifikuar për sa i përket çështjes të theksuar.

159. Nëse auditori e konsideron të nevojshme për ta komunikuar një çështje, përveç atyre që janë paraqitur ose shpalosur në pasqyrat financiare, e cila, në gjykimin e auditorit, është e rëndësishme për përdoruesit në mënyrë që ta kuptojnë auditimin, përgjegjësitë e auditorit apo raportin e auditimit, dhe me kusht që kjo nuk është e ndaluar me ligj ose rregullore, duhet të përpilohet një paragraf me titullin "Çështje Të Tjetra", apo ndonjë titull tjetër të përshtatshëm. Ky paragraf duhet të paraqitet menjëherë pas opinionit dhe pas çdo paragrafi të Theksimit të Çështjes.

Shtojca II: Rekomandimet e vitit paraprak

Komponenti i Auditimit	Rekomandimet e dhëna	Rekomandimet plotësisht të adresuara	Rekomandimet pjesërisht të adresuara	Rekomandimet e pa adresuara
Pagesa e shpenzimeve duke u bazuar në kontratat e Institucioneve tjera - Prioritet i mesëm.	Drejtori i përgjithshëm duhet të siguroj se proceset e filluara rreth zhvillimit të procedurave të prokurimit janë duke vazhduar deri në kompletimin e plotë të tyre.	PO		
Përdorimi i markës në specifikacionin teknik.	Drejtori i përgjithshëm duhet të siguroj se gjatë përgatitjes së specifikacionit teknik të dosjeve të prokurimit, të evitohet identifikimi i markave tregtare.	PO		
Pranimi i mallrave dhe shërbimeve.	Drejtori i përgjithshëm duhet të forcoj kontrollet në procesin e ekzekutimit të pagesave. Procesi i pagesave duhet të bëhet në pajtim të plotë me hapat e përcaktuar me LMFPF-në, dhe me rregullat e Thesarit.	PO		
Parregullsi gjatë procesit të certifikimit të pagesave .	Drejtori i përgjithshëm duhet të siguroj, se Zyrtari Çertifikues ka verifikuar në mënyrë të pavarur shpenzimet e propozuara për pagesë të cilat janë në përputhje me Rregullat Financiare dhe kornizën ligjore të prokurimit.	PO		
Mbyllja e avanseve me kohë.	Drejtori i përgjithshëm duhet të forcoj kontrollet financiare lidhur me menaxhimin e avanseve. Të gjithë personat që shfrytëzojnë avanse, të bëjnë barazimet e duhura brenda periudhës së kërkuar ligjore.	PO		